

98-02-09

SCB:s bibliotek
Box 24 300
S-104 51 STOCKHOLM

0000047783

iska meddelanden

Beställningsnummer
F 15 SM 9001

Nyföretagandet i Sverige 1988 och 1989

New firms in Sweden 1988 and 1989

Hög nivå på nyföretagandet 1989 – men minskning i Stockholms län

Nyföretagandet har under 1989 liksom under 1988 legat på en mycket hög nivå. Totalt beräknas ca 22 000 nya företag ha startats i Sverige under vardera året. (1985 startades 18 100 nya företag, 1986 17 450 företag, 1987 18 200 företag, 1988 21 600 företag och 1989 22 300 företag¹.)

Från den mycket höga nivån under 1988 har nyföretagandet i Stockholms län minskat med 500 företag från 6 600 nya företag 1988 till 6 100 1989.

I länen i övrigt i Mellansverige har däremot en kraftig ökning kunnat konstateras under 1989 – från totalt 4 400 nya företag 1988 till 5 200 företag 1989.

Statistiken visar också på ett ökat nyföretagande totalt för länen i Västsverige – från 4 100 nya företag 1988 till 4 600 1989.

För hela landets 24 län tyder statistiken på ett ökat nyföretagande i två län av tre.

Etableringsfrekvensen toppas för fjärde året i rad av Stockholms- och Uppsala län

I genomsnitt för hela riket utgjorde de nystartade företagen 1989 6,6 procent av det totala företagsbeståndet. Den högsta etableringsfrekvensen gällde i Uppsala (8,2 procent) och Stockholms län (7,6 procent). Sedan de länsvisa mätningarna inom nyetableringsstatistiken startade 1986 har etableringsfrekvensen varje år toppats av dessa två län.

Minst enligt riksgenomsnittets 6,6 procent hade också flertalet av länen i Mellansverige, Göteborg och Bohus län (7,2 procent), Norrbottens län (6,8 procent) samt Västernorrlands län (6,6 procent).

Den lägsta etableringsfrekvensen 1989 gällde Skaraborgs (5,0 procent), Blekinge (4,8 procent), Gotlands och Jämtlands (4,5 procent) samt Kalmar län (4,1 procent).

Antalet konkurser i procent av företagsbeståndet utgjorde 1989 i genomsnitt 1,9 jämfört med 1,7 för 1988. Storstadslänet hade den klart högsta konkursfrekvensen med 2,6–2,4 procent, medan som jämförelse Uppsala län endast hade 1,6 procent. Gotlands och Jämtlands län låg i detta avseende lägst med 0,5 resp 0,9 procent.

1) Resultaten är hämtade ur SCBs årliga nyetableringsstatistik. Samtliga uppgifter i detta SM avseende 1989 är preliminära. Definitiva uppgifter för 1989 kommer att kunna publiceras i anslutning till nästa års undersökning.

90. 06. 21

STATISTISKA **SCB** CENTRALBYRÅN

Producent
Förfrågningar

SCB, Enheten för servicenärningar
Kristina Pettersson, tfn 019-17 61 58
Stina Frykholm, tfn 019-17 61 56

Serie
Från trycket

F – Företag ISSN 0346-606X
19 juni 1990. SCB-Tryck, Örebro. Miljövänligt papper

©1990 Statistiska centralbyrån, 115 81 Stockholm. Ansvarig utgivare Jan Högrelius. Statistiska meddelanden (SM) kan köpas från SCB, Distribution, 701 89 Örebro, tfn, 019-17 68 00

©1990 Statistics Sweden. Statistical Reports can be obtained from SCB-Distribution, S-701 89 Örebro, Sweden

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Byggnadsverksamhet 1989 – högst andel nya företag och lägst andel konkurser

70 procent av nyföretagandet under 1989 beräknas ha skett inom tjänstesektorn, SNI 6–9 (15 600 nya företag av totalt inom samtliga branscher 22 300). Av de nya tjänsteföretagen var 42 procent varuhandels-, hotell- och restaurangföretag (6 600 företag). Den näst största tjänstebanschen var konsultbranschen, SNI 832, med uppskattningsvis 4 900 nystartade företag.

Utmärkande för nyföretagandet under 1989 var dock att det var inom byggnadsverksamheten (SNI 5) som ökning skedde – från 3 200 nya företag 1988 till hela 4 400 1989.

Ser man till näringarnas nyetableringsfrekvens (antal nystartade inom näringen i relation till företagsbeståndet) toppas denna 1989 av byggnadsverksamhet (8,4 procent). Den lägsta etableringsfrekvensen gällde för tillverkningsindustrin (4,4 procent). I genomsnitt för samtliga branscher utgjorde de nystartade företagen 1989 6,6 procent.

Konkursfrekvensen däremot var högst för företag inom varuhandels-, hotell- och restaurangrörelse (2,4 procent), medan byggnadsföretag i detta avseende var lägst (1,6 procent). I genomsnitt för samtliga branscher utgjorde konkurserna 1,9 procent.

42 000 personer var sysselsatta i de nystartade företagen 1989 – men endast 62 procent på heltid

Totalt beräknas 42 000 personer vara sysselsatta i de 22 300 nya företag som startade 1989. Av dem arbetade 62 procent eller drygt 26 000 personer på heltid, 21 procent 10–35 timmar per vecka och 17 procent mindre än 10 timmar per vecka.

Ser man till de sysselsatta inom industrinäringarna – 13 600 personer – så visar statistiken att 75 procent arbetar heltid medan heltidssysselsättning inom tjänstenäringarna endast utgör 56 procent.

De under 1988 nya företagen sysselsatte 47 000 personer varav 30 000 på heltid.

Ett ordinärt nystartat företag – ett aktiebolag inom tjänstesektorn med mindre än 300 000 i omsättning och högst 1 person sysselsatt

De nystartade företagen är i regel mycket små. Drygt hälften av dem hade en omsättning under 300 000 kronor året efter verksamhetsstart och endast 15 procent mer än 1 miljon kronor.

Ser man till sysselsättningen som storleksmått var det ca 60 procent av företagen som sysselsatte minst en person på heltid och vart fjärde företag som sysselsatte minst 2 personer.

Allt fler av de nya företagen startas numera i aktiebolagsform. Speciellt gäller detta för konsultföretagen. I genomsnitt för 1988 startades 43 procent av företagen som aktiebolag och endast 34 procent som enskild näringsidkare. (Som jämförelse kan nämnas att motsvarande tal för nya företag 1982 var 15 resp 60 procent).

15 procent av de nya företagen leds av kvinnor

I genomsnitt för riket drivs verksamheten i de nystartade företagen till 15 procent av kvinnor och till 79 procent av män. 6 procent av företagen drivs gemensamt av man och kvinna.

Högsta andelen kvinnliga företagare enligt nyetableringsstatistiken uppmättes för Gotlands län (33 procent). Hallands län (25 procent) och Norrbottens län (23 procent). Den lägsta andelen uppmättes för Uppsala län (8 procent) och Östergötlands län (9 procent). Andelen gemensamt manligt och kvinnligt företagande i de två sistnämnda länen var 9 resp 6 procent.

Av den branschvisa redovisningen framgår att vart fjortonde företag inom industrinäringarna och vart femte inom tjänstenäringarna drivs av en kvinnlig företagare.

Manliga företagsledare väljer främst att starta företag i aktiebolagsform (47 procent) medan kvinnor i första hand väljer att starta som enskild näringsidkare (47 procent).

9 procent har genomgått starta-eget kurs

9 procent av de företagare som startat ny verksamhet har genomgått starta-eget kurs, 5 procent genom Utvecklingsfonden och 4 procent genom annan organisation.

Från Utvecklingsfonden har också 3 procent erhållit rådgivning och 1 procent av företagen finansiering. (Se blankett sid 10.)

Jämförelse mellan det preliminära resultatet för 1988 och det definitiva

Enligt det preliminära resultatet för 1988 publicerat i SM F 15 8901 startade knappt 22 300 nya företag det året. Det definitiva resultatet för 1988 – 21 600 nya företag – visar att det beräknade påslag av antal nya företag registrerade efter 1 februari 1989 i stället för 22 procent i genomsnitt skulle ha varit 17 procent. (Som framgår under avsnittet om undertäckning och bortfall görs korrigering med ledning av motsvarande periods tillskott till föregående års undersökning.)

Nyföretagandet 1988 i den preliminära redovisningen blev särskilt överskattat för Göteborgs och Bohus län. Denna överskattning i sin tur berodde på att hela 44 procent av alla nya företag i det länet 1987 registrerades i CFAR efter 1 februari 1988. Det preliminära resultatet för 1987 blev därmed underskattat och motsvarande resultat för 1988 som en konsekvens överskattat.

Undersökningens uppläggning

Undersökningen av nyföretagandet baseras på ett urval av de företag som nyregistrerats som verksamhetsdrivande i SCBs centrala företags- och arbetsställeregister (CFAR). En registrering i CFAR uppstår då ny verksamhet startar men även när verksamhet byter ägare, juridisk form eller dylikt. Den enkätundersökning som följer skall därför göra det möjligt att mäta det verkliga nyföretagandet skilt från företag som tillkommit genom ombildning etc. (Se blankett sid 10.) Vidare har företaget tillfrågats om startår eftersom registreringsår och startår ej alltid sammanfaller (se nedan).

I årets undersökning – nyregistrerade företag 1/2 1989–30/1 1990 – var den genomsnittliga andelen verkligt nya företag 52 procent. Största andelen 58 procent hade Uppsala län. Lägsta andelen 44 procent hade Blekinge län. Av de nya företagen startade i genomsnitt 80 procent verksamhet under 1989, 4 procent under 1990 samt 16 procent under 1988 och tidigare.

Omfattning och urval

Som tidigare framgått baseras undersökningen av nyföretagandet på ett urval av de företag som nyregistrerats som verksamhetsdrivande i CFAR. För etableringsåret 1989 har nyregistreringar medtagits t o m januari 1990.

Personliga företag, företag drivna i handels- eller kommanditbolagsform samt aktieföretag ingår i undersökningen. Ur undersökningen har uteslutits företag inom SNI 1 (jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske) och SNI 831 (fastighetsförvaltning). Ideella föreningar, stiftelser och dylikt, ingår ej heller i undersökningen.

SCBs undersökning av 1989 har omfattat ett slumpmässigt stratifierat urval om 7 300 företag. Urvalsramen för 1989 bestod av 47 100 företag – en minskning jämfört med föregående år med 600 företag.

Undertäckning och bortfall

Som tidigare framgått har nyregistreringar i CFAR t o m januari 1990 medtagits i 1989 års undersökning. Nya företag 1989 som i CFAR registrerats efter denna tidpunkt har därmed ej kunnat undersökas utan dessa kommer att ingå i nästa års undersökningsram. Korrigering för denna eftersläpning har gjorts med ledning av motsvarande periods tillskott till 1988 års undersökning (i genomsnitt 17 procent). Definitiva uppgifter för 1989 kommer att publiceras i anslutning till nästa års undersökning.

Svarsfrekvensen har varit i genomsnitt 86 procent. En bortfallsstudie har visat att andelen nya företag i bortfallet sannolikt motsvarar andelen bland svarande företag.

Bortfallet av enskilda uppgifter har varit negligerbart (betydande resurser har lagts ned på komplettering per telefon).

Mät- och urvalsfel

För att motverka **mätfel** har omfattande resurser lagts ned på kontroll av att enkäten blivit rätt uppfattad och därmed riktigt besvarad.

Urvalsfelen däremot blir dessvärre betydande i nyetableringsstatistiken trots stora urval. Detta beror huvudsakligen på att varje redovisningsgrupp byggs upp av resultat från flera undersökningsgrupper (strata). Gruppen byggnadsföretag 1988 exempelvis hämtas från registrerade byggnadsföretag i enkätundersökning från 1987, 1988 och 1989. Från varje årgång hämtas dessutom byggnadsföretag från två strata, ett med branschade företag och ett med obranschade företag.

För 1988 års definitiva nivåskattningar gäller följande urvalsbedingade osäkerhet med 95 procents konfidensintervall:

Hela riket (SNI 2–9)	21 580	±1 450	(±7 %)
Därav industrinäringar (SNI 2–5)	5 360	±770	(±14 %)
tjänstenäringar (SNI 6–9)	16 220	±1 361	(±8 %)

Konfidensintervallen i den länsvisa redovisningen ligger mellan ±12–24 procent. (Den som är intresserad kan ringa SCB, 019–17 61 58 och begära ytterligare information om urvalsfelen.)

Tabell 1

Nyföretagandet 1985-1989 totalt och med fördelning på näringsgren¹

Näringsgren (SNI) ²	1985 Totalt	1986 Totalt	1987 Totalt	Andel nya fö- retag ³	1988 Totalt	Andel nya fö- retag ³	1989 Totalt ⁴	Andel nya fö- retag ^{3,4}	Andel konkur- ser ⁵
Industrinäringar (SNI 2-5)	5 010	5 000	5 400	5,7	5 360	5,5	6 690	6,4	1,7
Tillverkning o dyl (SNI 2-4)	2 550	2 270	2 470	5,1	2 160	4,4	2 240	4,4	1,8
Byggnadsverksam- het (SNI 5)	2 460	2 730	2 930	6,3	3 200	6,6	4 450	8,4	1,6
Tjänstenäringar (SNI 6-9)	13 090	12 450	12 840	6,0	16 220	7,3	15 640	6,6	2,0
Varuhandel, restau- rang och hotell rörelse (SNI 6)	6 540	6 240	6 300	5,5	7 050	6,0	6 630	5,3	2,4
Övriga tjänstenäringar (SNI 7-9)	6 550	6 210	6 540	6,7	9 170	8,8	9 010	8,0	1,7
Varav konsulter m m (SNI 832)					(5 360)		(4 920)		
Samtliga näringsgrenar (SNI 2-9)	18 100	17 450	18 240	5,9	21 580	6,8	22 330	6,6	1,9

1) Företag med minst 30 000 kronor i omsättning ingår.

2) Jordbruk, skogsbruk (SNI 1), fastighetsförvaltning (SNI 831) m m ingår ej i undersökningen och CFAR-uppgifterna.

3) Avser antal nya företag i procent av företagsbeståndet enligt CFAR 05-88, 05-89 respektive 05-90.

4) Uppgifterna är preliminära.

5) Källa SCB "Konkurser och offentliga ackord 1989".

Tabell 2

Nya företag 1988 procentuellt fördelade med avseende på näringsgren och omsättningsgrupp⁶

Näringsgren SNI	Omsättning i 1 000 kr	Nya företag 1988 Totalt	Därav procentuellt inom nedanstående om- sättningsgrupper			
			30-299	300-499	500-999	1 000-
Industrinäringar (SNI 2-5)		5 360	48	23	18	11
Tillverkning o dyl (SNI 2-4)		2 160	57	18	17	8
Byggnadsverksamhet (SNI 5)		3 200	42	26	19	13
Tjänstenäringar (SNI 6-9)		16 220	53	17	14	16
Varuhandel, restaurang och hotell (SNI 6)		7 050	53	15	12	20
Övriga tjänstenäringar (SNI 7-9)		9 170	52	18	17	13
varav konsulter m m (SNI 832)		(5 360)	59	16	15	10)
Samtliga näringsgrenar (SNI 2-9)		21 580	52	18	15	15

6) Uppgifterna är inte generellt representativa genom att omsättningsgrupp inte används vid urvalsdragningen. Dock visar de fördelningen för 1988 års definitiva nyetableringsstatistik.

Tabell 3

Nya företag 1988 procentuellt fördelade med avseende på näringsgren och antal heltids-sysselsatta¹

Näringsgren (SNI)	Nya företag 1988 Totalt	Därav procentuellt efter antal heltids- sysselsatta			
		0	1	2	3 och fler
Industrinäringar (SNI 2–5)	5 360	27	50	13	10
Tillverkning o dyl (SNI 2–4)	2 160	30	59	5	6
Byggnadsverksamhet (SNI 5)	3 200	24	45	19	12
Tjänstenäringar (SNI 6–9)	16 220	43	33	13	11
Varuhandel, restaurang och hotell (SNI 6)	7 050	46	30	11	13
Övriga tjänstenäringar (SNI 7–9) varav konsulter m m (SNI 832)	9 170 (5 360)	40 48	36 32	15 14	9 6)
Samtliga näringsgrenar (SNI 2–9)	21 580	39	37	13	11

1) Jfr not 6 sid 4.

Tabell 4

Nya företag 1988 procentuellt fördelade med avseende på näringsgren och före-tagsform²

Näringsgren (SNI)	Nya företag 1988 Totalt	Därav procentuellt efter nedan- stående företagsformer		
		Aktie- bolag	Handels- bolag o dyl	Enskilda närings- idkare
Industrinäringar (SNI 2–5)	5 360	28	22	50
Tillverkning o dyl (Sni 2–4)	2 160	29	22	49
Byggnadsverksamhet (SNI 5)	3 200	27	22	51
Tjänstenäringar (SNI 6–9)	16 220	48	23	29
Varuhandel, restaurang och hotell (SNI 6)	7 050	45	28	27
Övriga tjänstenäringar (SNI 7–9) varav konsulter m m (SNI 832)	9 170 (5 360)	50 56	19 16	31 28)
Samtliga näringsgrenar (SNI 2–9)	21 580	43	23	34

2) Jfr not not 6 sid 4.

Tabell 5
Nyföretagandet 1985–1989 med regional fördelning

Län/Riksområde	1985 Totalt	1986 Totalt	1987 Totalt	Andel nya företag ¹	Andel kon- kurser ^{1,2}	1988 Totalt	Andel nya företag ¹	Andel kon- kurser ^{1,2}	1989 Totalt ³	Andel nya företag ^{1,3}	Andel kon- kurser ^{1,2}
Stockholm		5 050	4 850	6,9	2,1	6 624	8,9	2,0	6 093	7,6	2,4
Stockholm	4 990	5 050	4 850	6,9	2,1	6 624	8,9	2,0	6 093	7,6	2,4
Västmanland		563	457	5,9	2,1	501	6,3	1,7	572	6,7	2,1
Uppsala		580	595	7,7	1,6	653	7,9	1,6	737	8,2	1,6
Södermanland		312	367	5,0	2,1	414	5,5	1,5	532	6,6	1,5
Östergötland		543	678	5,7	1,9	747	6,2	1,6	889	6,9	1,7
Örebro		506	523	6,4	1,2	485	5,7	1,2	629	7,0	2,0
Östra mellansverige	2 156	2 504	2 620	6,1	1,8	2 800	6,3	1,5	3 359	7,1	1,8
Gotland		85	73	4,0	0,8	118	6,1	0,9	90	4,5	0,5
Jönköping		445	538	4,7	1,7	755	6,3	1,6	692	5,5	1,6
Kronoberg		268	293	4,6	1,4	342	5,2	1,3	395	5,7	1,4
Kalmar		370	346	4,3	1,4	336	4,1	1,5	343	4,1	1,7
Småland med öarna	1 244	1 168	1 250	4,5	1,5	1 551	5,4	1,4	1 520	5,1	1,5
Malmöhus		1 594	1 844	6,1	2,0	2 222	7,2	1,9	2 060	6,3	2,5
Blekinge		174	223	5,0	1,3	210	4,7	1,5	221	4,8	1,8
Kristianstad		434	458	4,5	1,6	494	4,7	1,6	624	5,5	1,3
Sydsverige	2 687	2 202	2 525	5,6	1,8	2 926	6,4	1,8	2 905	6,0	2,1
Skaraborg		392	450	5,0	1,2	533	5,7	1,4	496	5,0	1,4
Halland		483	513	5,5	1,6	585	6,0	1,6	620	6,0	1,4
Göteborgs och Bohus län		1 972	1 985	6,5	2,3	2 171	6,9	2,0	2 445	7,2	2,6
Älvsborg		892	953	6,0	1,5	799	4,8	1,3	1 044	5,9	1,4
Västsverige	3 842	3 739	3 901	6,0	1,8	4 088	6,1	1,7	4 605	6,4	2,0
Värmland		427	498	5,5	1,6	550	5,8	1,3	538	5,4	1,4
Kopparberg		515	564	5,9	1,7	459	4,7	1,7	697	6,6	1,7
Gävleborg		509	573	6,2	1,5	559	5,8	1,2	621	5,9	1,3
Norra mellansverige	1 410	1 451	1 635	5,9	1,6	1 568	5,4	1,4	1 856	6,0	1,5
Västernorrland		340	393	4,6	1,5	512	5,9	1,6	610	6,6	1,7
Jämtland		216	198	4,0	1,7	348	6,9	1,0	238	4,5	0,9
Mellersta norrland	857	556	591	4,4	1,6	860	6,3	1,4	848	5,9	1,4
Västerbotten		362	482	6,1	1,3	564	6,9	1,3	538	6,1	1,4
Norrbottn		419	386	4,8	1,9	599	7,3	1,6	606	6,8	1,7
Norra norrland	914	781	868	5,5	1,6	1 163	7,1	1,4	1 144	6,5	1,5
Hela riket	18 100	17 450	18 240	5,9	1,8	21 580	6,8	1,7	22 330	6,6	1,9

1) Avser antal nystartade företag resp konkurser per län i procent av företagsbeståndet enligt CFAR 05–88, 05–89 resp 05–90.

2) Källa SCB "Konkurser och offentliga ackord" 1987, 1988 resp 1989.

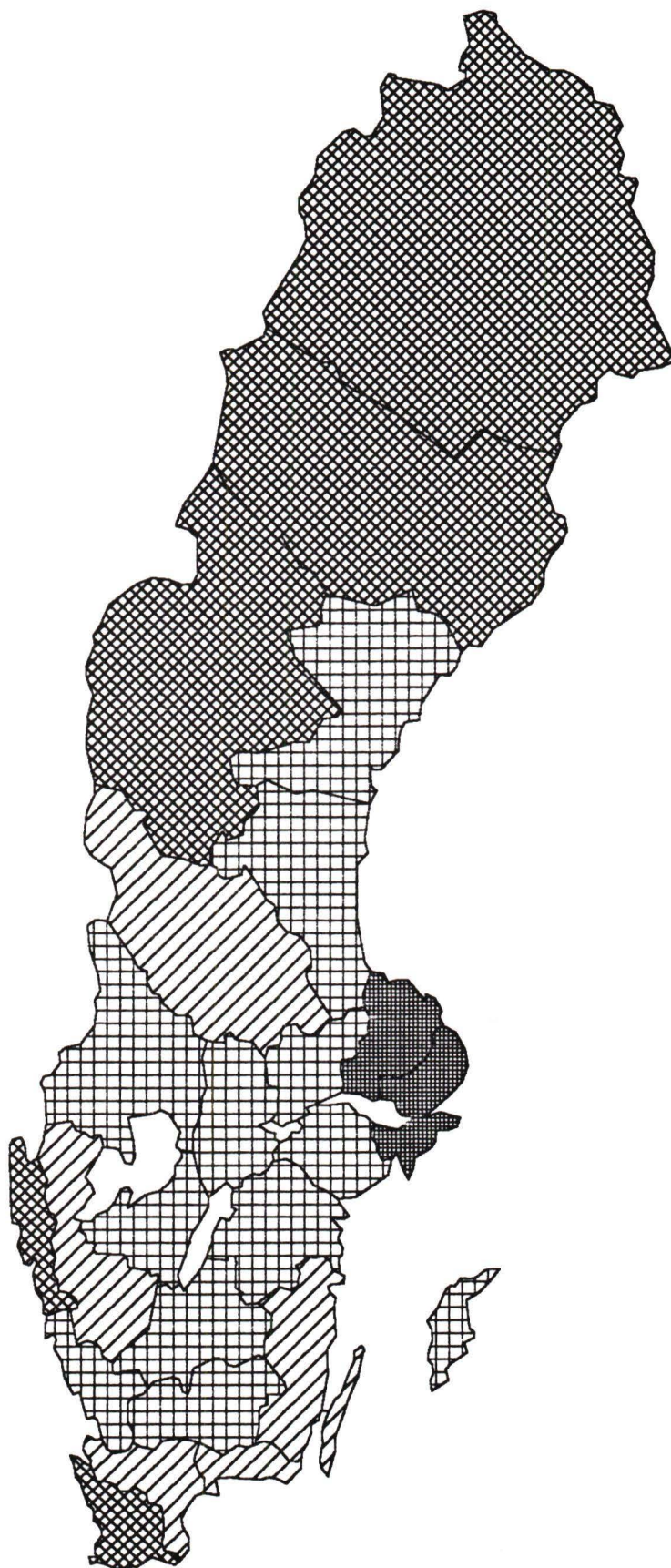
3) Uppgifterna är preliminära.

Nya företag 1988 i relation till företagsbeståndet

Antal nya företag i procent av företagsbeståndet

Andel nya företag
per län 1988

	%	---	5.0 ¹
	%	5.1 ---	6.7 ²
	%	6.8 ---	7.4 ³
	%	7.5 ---	4

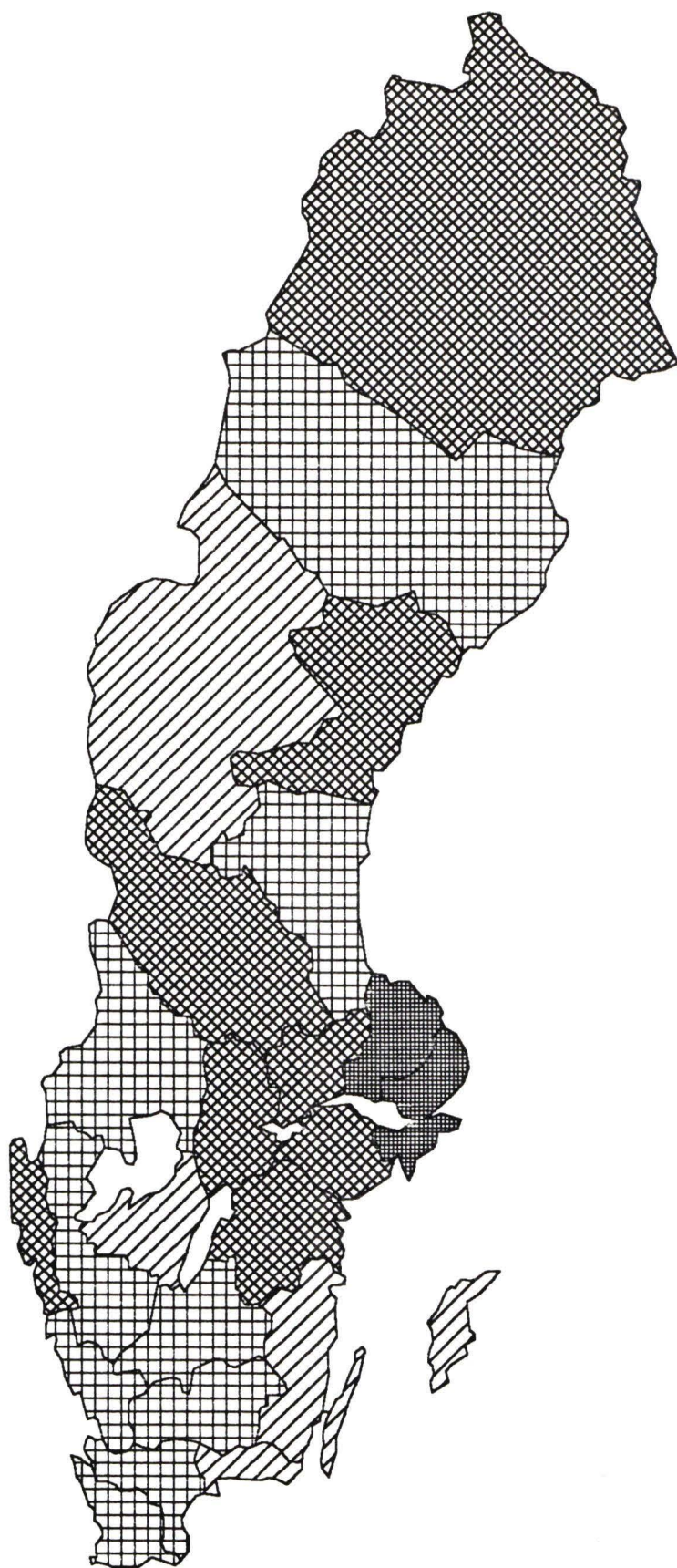
- 1) Lägst etableringsfrekvensen 1988.
- 2) Under genomsnittet för riket.
- 3) Minst enligt genomsnittet.
- 4) Högsta etableringsfrekvensen.

Nya företag 1989 i relation till företagsbeståndet

Antal nya företag i procent av företagsbeståndet

Andel nya företag
per län 1989

	%		---	5.0 ¹
	%	5.1	---	6.5 ²
	%	6.6	---	7.4 ³
	%	7.5	---	4

- 1) Lägst etableringsfrekvensen 1989.
- 2) Under genomsnittet för riket.
- 3) Minst enligt genomsnittet.
- 4) Högsta etableringsfrekvensen.

List of terms

Tillverkning m m (SNI 2-4)	Manufacturing
Byggnadsverksamhet (SNI 5)	Construction
Varuhandel, restaurang och hotellrörelse (SNI 6)	Trade, restaurants and hotels
Övriga tjänstenäringsar (SNI 7-9)	Transport and storage, business services and social and personal services

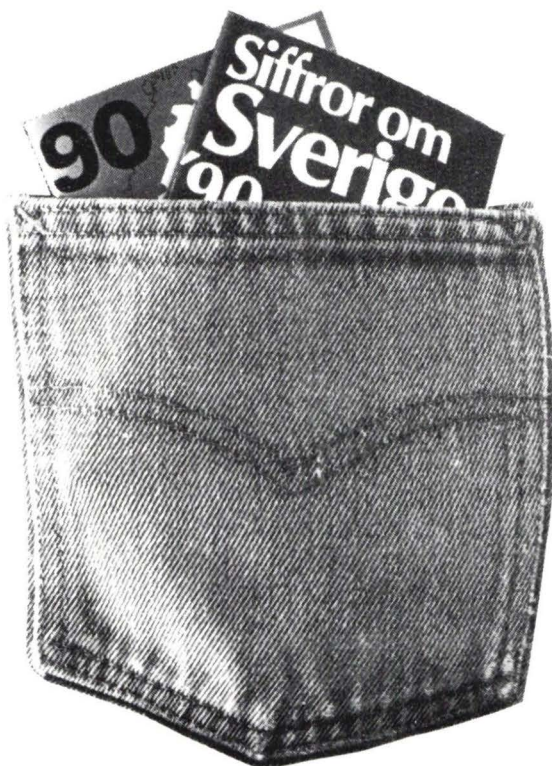
Tabellförteckning

List of tables

Sida/Page

4	1	Nyföretagandet 1985–1989 totalt och med fördelning på näring	1	New firms 1985–1989. Distribution by type of activity
4	2	Nya företag 1988 procentuellt fördelade med avseende på näring och omsättningsgrupp	2	New firms 1988. Percentage distribution by type of activity and groups of turnover
5	3	Nya företag 1988 procentuellt fördelade med avseende på näring och antal heltidssysselsatta	3	New firms 1988. Percentage distribution by type of activity and the number of full-time employed
5	4	Nya företag 1988 procentuellt fördelade med avseende på näring och företagsform	4	New firms 1988. Percentage distribution by type of activity and company form
6	5	Nyföretagandet 1985–1989 med regional fördelning	5	New firms 1985–1989. Distribution by regions

Sverige i fickan!

**Två uppslags-
böcker i fick-
format!**

Siffror om Sverige '90 är en pocketversion av Statistisk årsbok 1990. Den ger en samlad statistisk information om det svenska samhället och vissa internationella förhållanden. 48 sidor.

Den engelska översättningen **Sweden 90** är bra att ha till hands t ex när du får besök från utlandet, reser utomlands eller när du behöver engelsk översättning av svenska termer. 40 sidor

Pris: 10 kr per styck. Vid köp av minst 15 stycken kostar varje ex 6 kr.